

Rybitwa popielata - *Sterna paradisaea* Pontoppidan, 1763

Status gatunku: zalatująca rzadko

Pierwszy raz stwierdzona we wrześniu 1978 r. k. Falenicy (Warszawa) znaleziono martwego ptaka z estońską obrączką (Meissner i Skakuj 1994, E. Wojda). Kolejna obserwacja miała miejsce nad Wisłą w Pawłowicach, 1 ad. przebywał tam w okresie od 21 do 28 VIII 1982 r. (Meissner i Skakuj 1994, S. Chmielewski, H. Kot). Podana przez Kota et al. (2017) obserwacja z okolic Pawłowic w r. 1976 nie jest możliwa do weryfikacji i nie posiada orzeczenia Komisji Faunistycznej PTZool.

Współcześnie stwierdzona 14 razy, w tym 4 obserwacje nie zostały oficjalnie zgłoszone do weryfikacji przez Komisję Faunistyczną PTZool. Jednakże zakładając, że osoby obserwujące nie popełniły pomyłki w oznaczeniu gatunku, dołączono je do niniejszego opracowania, przyjmując podobne kryterium jak Meissner i Skakuj (1994). Są to następujące stwierdzenia: 4 IX 1989 nad Bugiem w Mołożewie (SKO-UP-H w Siedlcach), trzy z roku 2006 - 16 IV – 1 os. k. Kobylnicy nad Wisłą (Różycki A., Bukaciński D., Buczyński A.), 3 VI – 1 ad. na stawach w Lesznowoli (Górny T., Sidelnik M.) i 23 VII – 2 os. k. Pawłowic n. Wisłą (M. Łukaszewicz)(Chmielewski et al. 2007). Zatem rozkład wszystkich obserwacji przedstawia się następująco:

Rok	1978	1982	1983	1984	1989	1993	2003	2006	2017	2018	2020
L. stw.	1	1	1	1	1	1	1	3	2	1	3

Przy czym w r. 2020 widywana była w kilku miejscach; nad Wisłą w Warszawie od 18 V do 30 VI, głównie pojedyncze ptaki, chociaż wyjątkowo od 20 do 30 V – 2 ad. (Mortka K., Rapczyński J.) a 27 V nawet 3 (Ł. Matyjasiak) - potraktowano je jako jedno stwierdzenie tych samych osobników, pozostałe dwa rekordy to 1 ad. na stawach w Sypinie (M. Faber) oraz 27 V – 1 os. na zb. Zegrzyńskim. Rozkład miesięczny obserwacji był następujący: IV – 4, V – 3, VI – 2, VII – 2, VIII – 3, IX – 4, X – 1. Najwcześniej widziana 18 IV 2006 r. (A. Różycki i in.), najpóźniej 22 X 2017 r. (Komisja Faunistyczna 2018, A. Dmoch, M. Domińczak). Głównie widywano pojedyncze ptaki (75%, No=20), 3 krotnie dwa ptaki i tylko raz 3.

Najdłużej, bo przez trzy kolejne lata widywano pojedynczą rybitwę popielatą nad Wisłą k. Pawłowic: w r.1982 – przez 8 dni, w r. 1983 od 2 do 17 VIII (Ławicki i Stawarczyk 2011) - w cytowanym opracowaniu nie uwzględniono daty 17 VIII, która omyłkowo nie została wpisana do zgłoszenia Komisji – łącznie 16 dni, i najdłużej bo aż 45 dni w r. 1984, przy czym do Komisji nie zgłoszono stwierdzeń w dniach od 25 VII do 15 VIII oraz od 31 VIII do 7 IX (Komisja Faunistyczna 1989, S. Chmielewski, SKO-WSR-P w Siedlcach). Przez 5 dni 1 juv. odnotowano w Siedlcach, 15 X 1993 na zalewie a w kolejnych dniach na stawach rybnych (Komisja Faunistyczna 1994, Goławski et al. 1997, et al. 2002). Najczęściej widywana nad Wisłą – 8x., pięciokrotnie na stawach rybnych (Psary, Siedlce, Lesznowola, Michałowice, Sypin), raz na zbiorniku zaporowych w Siedlcach i zb. Zegrzyńskim.

Sławomir Chmielewski

Streszczenie:

Zalatuje rzadko, stwierdzona 16 razy, częściej notowana od roku 2003, głównie nad Wisłą. Połowa obserwacji pochodzi z kwietnia i września.

Literatura:

Chmielewski S., Dombrowski A., Goławski A. 2007. Jaki był ornitologiczny rok 2006 na Nizinie Mazowieckiej. Kulon 12: 105-122.

Goławski A., Dombrowski A., Jędrzejewski M. 1997. Awifauna zalewu miejskiego w Siedlcach. Kulon 2: 17-32.

Goławski A., Sachanowicz K., Rzępała M., Kot H., Tabor A. 2002. Awifauna niełęgowa stawów rybnych w Siedlcach w latach 1971-2000. Kulon 7: 73-102.

Komisja Faunistyczna 1989. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1987. Not. Orn. 30: 57-70.

Komisja Faunistyczna 1994. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1993. Not. Orn. 35: 331-346.

Komisja Faunistyczna 2018. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2017. Ornis Pol. 59: 119-153.

Kot H., Chmielewski S., Dombrowski A., Rzępała M., Szymkiewicz M., Walankiewicz W., Gałążewska E. 2017. Przeloty ptaków wodno-błotnych Non-Passeriformes oraz szponiastych Accipitriformes i sobolowych Falconiformes w okresie letniej migracji na środkowej Wiśle koło Pawłowic w latach 1975-1985. W: Keller M., Kot H., Dombrowski A., Rowiński P., Chmielewski S., Bukaciński D. (red.). Ptaki środkowej Wisły. Wyd. M-ŚTO, Pionki, s. 185-331.

Meissner W., Skakuj M. 1994. Występowanie rybitwy popielatej (*Sterna paradisaea*) w Polsce. Not. Orn. 35: 283-296.

Ławicki Ł., Stawarczyk T. 2011. Śródlądowa migracja rybitwy popielatej *Sterna paradisaea* w Polsce. Ornis Pol. 52: 255-264.